

ข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอุดหนุนประมงและการห้ามทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม : มิติด้านการป้องกันการบังคับใช้แรงงานและการค้าเสรี

(WTO Agreement on Fisheries Subsidies and Illegal Unreported and Unregulated Fishing: Prohibition of Forced Labour and Free Trade Dimension)

กองเศรษฐกิจการแรงงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

บทสรุปผู้บริหาร

ข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอุดหนุนประมงและการห้ามทำการประมงที่ผิดกฎหมาย
ขาดการรายงานและไร้การควบคุม : มิติด้านการป้องกันการบังคับใช้แรงงานและการค้าเสรี

(WTO Agreement on Fisheries Subsidies and Illegal Unreported and
Unregulated Fishing: Prohibition of Forced Labour and Free Trade Dimension)

WTO Agreement on Fisheries Subsidies เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับอะไร?

ข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการ
อุดหนุนประมง (WTO Agreement on
Fisheries Subsidies) กำหนดการ
“ห้ามอุดหนุน” ไว้สามประการหลัก ได้แก่

ห้ามอุดหนุนการทำ
ประมง IUU

ห้ามอุดหนุนการทำ
ประมงเกินขนาด

ห้ามอุดหนุนการทำ
ประมงในทะเลหลวง
แบบผิดกฎหมาย

ที่มา WTO, 2022

WTO Agreement กับความเกี่ยวเนื่องประเด็นด้านแรงงาน

WTO Agreement

ว่าด้วยการอุดหนุนประมงมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
ประเด็นด้านแรงงานโดยทางอ้อมซึ่งอยู่ในบทบัญญัติ
ของข้อตกลง ได้แก่ “บุคลากรสำหรับการทำการประมง
ผู้ประกอบการ เจ้าของเรือ
ผู้ดูแลหรือควบคุมเรือประมง”
ซึ่งบ่งบอความรวมถึงแรงงานทุกประเภทที่อยู่ใน
เรือประมงและทำ กิจกรรมประมง

“ ดังนั้น ข้อตกลง WTO
ว่าด้วยการอุดหนุนประมงฉบับนี้บ่งบอเกี่ยวข้องกับเรื่องของ
แรงงานและผู้ปฏิบัติงานในเรือประมงและผู้ปฏิบัติงานใน
กิจกรรมการทำประมงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
ซึ่งเป็นการบ่งบอให้เห็นถึงการสร้างบรรทัดฐานหรือ norm
ในปัจจุบันของการค้าระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับมิติ
ด้านสังคมโดยเฉพาะเรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงาน ”

**ข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอุดหนุนประมงและการห้ามทำการประมงที่ผิดกฎหมาย
ขาดการรายงานและไร้การควบคุม: มิติด้านการป้องกันการบังคับใช้แรงงานและการค้าเสรี
(WTO Agreement on Fisheries Subsidies and Illegal Unreported and
Unregulated Fishing: Prohibition of Forced Labour and Free Trade Dimension)**

บทนำ

รายงานสถานการณ์การค้าเสรีที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจการแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ผ่านมา (ไตรมาส 4/2565) นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ Illegal Unreported and Unregulated Fishing: IUU หรือการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การนำเสนอข้อมูลบทวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอุดหนุนประมงและการห้ามทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (WTO Agreement on Fisheries Subsidies Contributing to Illegal, Unreported and Unregulated (IUU) fishing) ในมิติด้านการป้องกันการบังคับใช้แรงงานและการค้าเสรี โดยบทความเสนอภูมิหลังของ IUU รวมไปถึงบทบาทของสหภาพยุโรปที่ใช้ IUU เป็นเครื่องมือในการสร้าง normative power กับประเทศคู่ค้าในการกระตุ้นการวางกรอบกฎหมายและนโยบายในประเทศนั้น ๆ เพื่อแก้ไขการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย และประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่สหภาพยุโรปแจ้งเตือนด้วยการให้ใบเหลืองหรือ yellow card ให้พัฒนาระบบในการควบคุมการทำประมงให้มีประสิทธิภาพ โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงแรงงานคือการแก้ไขการบังคับใช้แรงงาน การใช้แรงงานเด็ก และการค้ามนุษย์ ซึ่งในช่วงปี 2558 – 2561 เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยมีการ “ยกเครื่อง (overhaul)” ระบบบริหารจัดการ การพัฒนา กฎหมายนโยบายและมาตรการต่าง ๆ อย่างเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานบังคับและการค้ามนุษย์ และคณะผู้จัดทำได้สรุปในช่วงท้ายว่าจากการที่ WTO รับรองข้อตกลงเรื่อง IUU เมื่อเดือนมิถุนายน 2565 ในที่ประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก สมัยที่ 12 เป็นการวางมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ด้านการค้าที่สำคัญในระดับพหุภาคีขององค์การแห่งนี้ที่ประกอบด้วยประเทศสมาชิกถึง 164 ประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันถึงร้อยละ 98 ของการค้าโลก ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องเตรียมความพร้อมและตื่นตัวอย่างสม่ำเสมอในการดำเนินนโยบายและมาตรการในเชิงรุกเพื่อรองรับสถานการณ์การแข่งขันด้านการค้าที่มีประเด็นด้านแรงงานเข้ามาเกี่ยวข้อง

สำหรับรายงานฉบับนี้เป็นเนื้อหาต่อเนื่องจากฉบับที่แล้ว โดยจะเป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับที่มา เนื้อหาสาระสำคัญของ WTO Agreement on Fisheries Subsidies ที่เกี่ยวข้องกับ IUU Fishing และนำมาสู่การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงประเด็นด้านแรงงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการป้องกันการบังคับใช้แรงงานที่จะส่งผลกระทบกับประเทศที่ยื่นตราสาร (instrument) เพื่อยอมรับ (acceptance) การเข้าเป็นภาคี WTO Agreement ดังกล่าว รวมไปถึงการนำเสนอข้อเสนอแนะในการกำหนดทางเลือกนโยบายเพื่อรองรับการสถานการณ์ทางการค้าในระดับพหุภาคีที่อาจมีการใช้ IUU เป็นมาตรการกีดกันทางการค้า (trade barriers) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมส่งออกสินค้าประมงของไทยได้

**ก่อนเป็นข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอุดหนุนประมง (WTO Agreement on Fisheries Subsidies)
การค้าโลกและการรักษาสุขภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน**

“การอุดหนุนประมง (fisheries subsidies)” เป็นประเด็นที่ถูกนำมาอภิปรายในเวทีระหว่างประเทศครั้งแรกโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เมื่อช่วงต้นปี 2533 (ค.ศ. 1990) โดยมีที่มาจากปัญหาสำคัญคือ การทำการประมงของโลกอยู่ในระดับที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ (fully exploited) หรืออยู่ในระดับที่เกินขนาด (over exploited) โดยปริมาณการทำการประมงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2513

(ค.ศ. 1970) จนเป็นภัยคุกคามต่อการทำประมงอย่างยั่งยืน (FAO, 2022) ทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของเรือประมงทั่วโลกไม่ได้มีผลกระทบเฉพาะศักยภาพการผลิตที่ลดลงหรือความยั่งยืนของทรัพยากรทางทะเลเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อโอกาสการจ้างงาน การดำรงชีวิตและความมั่นคงทางอาหารอีกด้วย (Rousseau et al., 2019; World Bank, 2017; World Bank & FAO, 2009)

ดังนั้นในปี 2544 (ค.ศ. 2001) ในการเจรจาอบโตฮาของการประชุมระดับรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก (Doha Ministerial Conference) ที่จัดขึ้น ณ กรุงโดฮา ประเทศกาตาร์ จึงได้บรรจุประเด็น “การอุดหนุนประมง” ในวาระการประชุมขึ้นเป็นครั้งแรกในเวทีขององค์การการค้าโลก ซึ่งต่อมาในการประชุมระดับรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกที่ฮ่องกงเมื่อปี 2548 (ค.ศ. 2005) ได้มีการเพิ่มรายละเอียดประเด็นการเจรจา “การอุดหนุนประมง” ในเอกสารวาระการประชุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกสร้างความเข้มแข็งของกฎระเบียบการอุดหนุนประมง รวมไปถึงการห้ามรูปแบบการทำประมงที่ก่อให้เกิดการทำประมงเกินขนาดหรือ overfishing¹ นอกจากนี้ประเทศสมาชิกยังเห็นพ้องร่วมกันว่าควรผนวกเรื่องการปฏิบัติที่พิเศษและแตกต่างแก่ประเทศกำลังพัฒนา (special and different treatment) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในวาระการเจรจาการอุดหนุนการประมงด้วย (WTO, 2005, p. D-2)

การห้ามทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU) กับ การเจรจาในการประชุมรอบต่าง ๆ ของ WTO

ในปี 2550 (ค.ศ. 2007) “Illegal, Unreported and Unregulated (IUU)” ปรากฏอยู่ร่างเอกสารการประชุมของคณะทำงานด้านการเจรจาด้านกฎระเบียบ (Negotiating Group on Rules: NGR) ของ WTO ซึ่งเป็นการนำเสนอกฎระเบียบการห้ามการอุดหนุนเรือประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม ภายใต้กรอบการค้าของ WTO รวมไปถึงห้ามการอุดหนุนการทำประมงเกินขนาด (overfishing) รวมทั้งเสนอให้มีการปฏิบัติที่พิเศษและแตกต่างแก่ประเทศกำลังพัฒนา (special and different treatment) ซึ่งข้อเสนอของ NGR ได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกกลุ่มประเทศ “Friends of Fish” (ประกอบด้วยออสเตรเลีย ซิลี เอกวาดอร์ ไชล์แลนด์ นิวซีแลนด์ เปรู ฟิลิปปินส์ และสหรัฐอเมริกา)² แต่มีประเทศสมาชิกบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ยังมีประเด็นข้อถกเถียงเรื่องข้อเสนอให้มีการปฏิบัติที่พิเศษและแตกต่างแก่ประเทศกำลังพัฒนา (special and different treatment) จนถึงปี 2558 (ค.ศ. 2015) ที่ประเทศสมาชิกสหประชาชาติ 193 ประเทศรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (SDGs) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยสมาชิก WTO มีพันธผูกพัน SDG ตามเป้าหมาย 14.6 ระบุว่า “ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) ยับยั้งรูปแบบการอุดหนุนที่ส่งเสริมให้เกิดการประมงที่เกินขีดจำกัด ขจัดการอุดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงานและที่ไม่มีการควบคุม และระงับการริเริ่มการอุดหนุนในลักษณะดังกล่าว ตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผลสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการอุดหนุนการประมงขององค์การการค้าโลก” (ที่มา: สหประชาชาติประเทศไทย)

หลังจากผ่านการเจรจาในรอบต่าง ๆ ของ WTO มาเป็นระยะเวลายาวนาน ในที่สุด เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2565 ที่ประชุมใหญ่รัฐมนตรีองค์การการค้าโลก สมัยที่ 12 (12th Ministerial Conference: MC12) จึงรับรองข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอุดหนุนประมง (WTO Agreement on Fisheries Subsidies) ซึ่งถือว่าเป็นข้อตกลงฉบับแรกของ WTO ที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรทางทะเลและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

¹ การจับสัตว์น้ำเกินความสามารถในการผลิตของธรรมชาติซึ่งสร้างปัญหาให้ระบบนิเวศและวิกฤตอาหารทะเล

² กลุ่มประเทศภายใต้กรอบ WTO ที่รวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการในการเจรจาต่อรองในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ Fisheries Subsidies

WTO Agreement on Fisheries Subsidies กับ IUU Fishing และความเกี่ยวเนื่องกับประเด็นด้านแรงงาน

สรุปสาระสำคัญของ WTO Agreement on Fisheries Subsidies กับ IUU Fishing

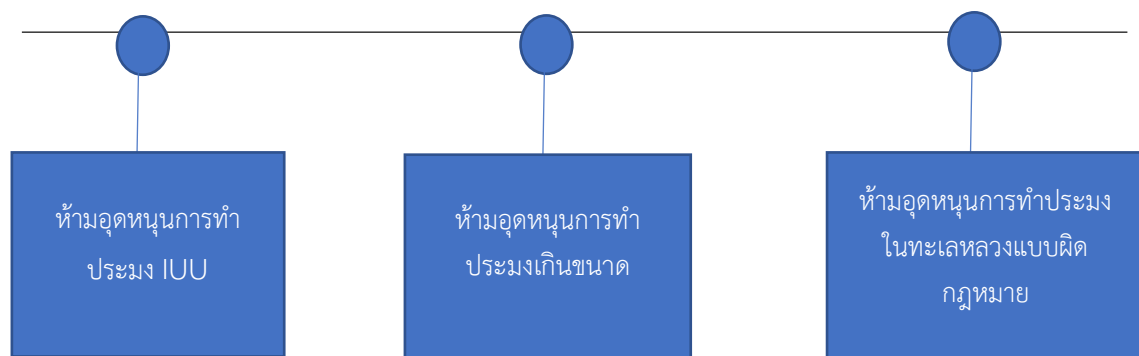
ข้อตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยการอุดหนุนประมง (WTO Agreement on Fisheries Subsidies) กำหนดการ “ห้ามอุดหนุน” ไว้สามประการหลัก ได้แก่

1. การห้ามสมาชิกให้หรือคงไว้ซึ่งการอุดหนุนแก่เรือประมง หรือผู้ประกอบการประมงที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง ซึ่งสนับสนุนการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม

2. การห้ามสมาชิกให้หรือคงไว้ซึ่งการอุดหนุนสำหรับการทำประมงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงในกลุ่มสัตว์น้ำที่ถูกจับมากเกินไป และ

3. ห้ามสมาชิกให้หรือคงไว้ซึ่งการอุดหนุนที่ให้แก่การทำประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงในพื้นที่ที่ไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่ง (เขตพื้นที่ทะเลหลวงหรือ high seas)³ ทั้งที่เป็นและไม่ได้เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และอยู่นอกพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์การบริหารจัดการประมงระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง (Regional Fisheries Management Organization/Arrangement: RFMO/A)⁴

สรุปข้อห้ามหลักในข้อตกลง (Main Prohibitions in WTO Agreement on Fisheries Subsidies)

ที่มา: WTO, 2022

ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนประมงมีจำนวนทั้งสิ้น 12 ข้อบท ได้แก่ 1) ขอบเขต 2) คำนิยาม 3) การอุดหนุนที่นำไปสู่การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม 4) การอุดหนุนเกี่ยวกับการทำประมงในกลุ่มสัตว์น้ำที่ถูกจับมากเกินไป 5) การอุดหนุนอื่น 6) บทบัญญัติเฉพาะสำหรับประเทศสมาชิกที่พัฒนาน้อยที่สุด 7) การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและการสร้างศักยภาพ 8) การแจ้งข้อมูลและความโปร่งใส 9) การจัดการเชิงสถาบัน 10) การระงับข้อพิพาท 11) บทบัญญัติสุดท้าย 12) การสิ้นสุดของความตกลงหากไม่มีการรับรองกฎระเบียบ⁵ ทั้งนี้รายงานฉบับนี้จะเลือกการนำเสนอเฉพาะข้อบัญญัติในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. นิยามการอุดหนุนประมงภายใต้ความตกลงของ WTO หมายถึงการอุดหนุนเฉพาะเจาะจงที่ให้แก่การทำประมงทะเลจากการจับและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงที่เกิดขึ้นในทะเลไม่รวมถึงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและทำประมงน้ำจืด ทั้งนี้หากขยายความนิยาม “อุดหนุน” ภายใต้ข้อตกลง WTO ว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้การอุดหนุน หมายถึง

³ ทะเลหลวง (high seas) หมายถึง ทะเลที่ไม่ใช่น่านน้ำภายในทะเลอาณาเขต หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐใด (ที่มา: กรมสนธิสัญญา)

⁴ อ้างอิงเอกสารคำแปลของสำนักการค้าสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ตุลาคม 2565

⁵ อ้างอิงเอกสารคำแปลของสำนักการค้าสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, ตุลาคม 2565

1.1 การให้ความช่วยเหลือทางการเงินโดยรัฐหรือหน่วยงานของรัฐบาล เช่น การให้เงินทุนโดยตรง เงินให้เปล่า เงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ รวมถึงเป็นการให้ความช่วยเหลือของรัฐที่รายได้ของรัฐต้องสูญเสียไปหรือไม่ได้เรียกเก็บ เช่น การลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบ/เครื่องจักร การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การให้ความช่วยเหลือด้านสินค้าหรือบริการที่รัฐบาลให้นอกเหนือจากสาธารณูปโภคทั่วไป การช่วยเหลือด้านรายได้ การอุดหนุนด้านราคา รวมไปถึงรัฐบาลออกทุนให้หน่วยงานเอกชนดำเนินงานแทนหน้าที่ของรัฐบาล

1.2 การอุดหนุนดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับ

1.3 เป็นการอุดหนุนที่เฉพาะเจาะจงแก่ผู้ประกอบการ ธุรกิจ หรืออุตสาหกรรม⁶

2. การทำประมง หมายถึง การค้นหา การล่อ การตรวจพบ การจับ การนำขึ้นมา หรือการเก็บเกี่ยวสัตว์น้ำ หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่สามารถคาดหมายได้อย่างมีเหตุผลได้ว่าจะนำไปสู่การค้นหา การล่อ การตรวจพบ การจับ การนำขึ้นมาหรือการเก็บเกี่ยวสัตว์น้ำ

3. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุน หรือเป็นการเตรียมการสำหรับการทำประมง ซึ่งรวมถึงการนำขึ้นท่า การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป การขนถ่าย หรือการขนส่งสัตว์น้ำที่ยังไม่เคยนำขึ้นท่ามาก่อน ตลอดจนจัดหาบุคลากร เชื้อเพลิง เครื่องมือประมง และเสบียงอื่น ๆ ในทะเล

4. เรือประมง หมายถึง เรือทุกประเภท ไม่ว่าจะขนาดใดก็ตาม ที่ถูกนำมาใช้ หรือติดตั้งอุปกรณ์ที่นำมาใช้ หรือมีความตั้งใจที่จะนำมาใช้เพื่อทำการประมงหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมง

5. ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของเรือประมง หรือบุคคลใดก็ตามซึ่งเป็นผู้ดูแลหรือควบคุมเรือประมง

6. การอุดหนุนที่นำไปสู่การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม โดยให้หมายถึงกิจกรรมที่ระบุในย่อหน้าที่ 3 ของแผนปฏิบัติการสากลในการจัดการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมโดย FAO

6.1 การทำประมงโดยเรือของรัฐชายฝั่ง หรือรัฐเจ้าของแหล่งทำการประมงเอง หรือโดยเรือต่างชาติในเขตอำนาจของรัฐใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต

6.2 การทำประมงโดยเรือของประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกขององค์การบริหารจัดการทรัพยากรระดับภูมิภาค (RFMO) อันขัดกับมาตรการอนุรักษ์จัดการตามมติของ RFMO ซึ่งประเทศนั้นมีข้อผูกพันหรือขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

6.3 การทำประมงที่ฝ่าฝืนกฎหมายของประเทศหรือข้อผูกพันระหว่างประเทศซึ่งครอบคลุมการกระทำของรัฐที่ให้ความร่วมมือกับ RFMO⁷

7. ห้ามสมาชิกให้หรือคงไว้ซึ่งการอุดหนุนแก่เรือประมง ผู้ประกอบการประมง ที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลบังคับใช้กับการทำประมงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงที่เกิดขึ้นในทะเลเท่านั้น

WTO Agreement กับความเกี่ยวเนื่องประเด็นด้านแรงงาน

จากเนื้อหาในข้อบัญญัติรวมทั้งคำนิยามต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการห้ามการอุดหนุนการทำประมง IUU ไม่มีส่วนใดที่ระบุคำนิยาม “แรงงานประมง” ไว้เป็นการเฉพาะ แต่หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าในข้อตกลงดังกล่าว ให้คำนิยามการทำประมงไว้ว่า การดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุน หรือเป็นการเตรียมการสำหรับการทำประมง ซึ่งรวมถึงการนำขึ้นท่า การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป การขนถ่าย หรือการขนส่งสัตว์น้ำ

⁶ https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/implementfishagreement22_e.pdf และเอกสารข้อมูลจากกลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง, มีนาคม 2565

⁷ อ้างอิงเอกสารคำแปลของนางพวงทอง อ่อนอุระ ที่ปรึกษากฎหมาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, วารสารการประมง (2561)

ที่ยังไม่เคยนำขึ้นทามา ก่อน ตลอดจนจัดหาบุคลากร เชื้อเพลิง เครื่องมือประมง และเสบียงอื่น ๆ ในทะเล รวมไปถึงให้คำนิยาม ผู้ประกอบการ หมายถึง เจ้าของเรือประมง เรือประมง หรือบุคคลใดก็ตามซึ่งเป็นผู้ดูแลหรือควบคุมเรือประมง ซึ่งคำนิยามบุคลากรเพื่อทำการประมง รวมถึงผู้ดูแลหรือควบคุมเรือประมงย่อมหมายความว่ารวมถึงผู้ทำงานในเรือประมง ผู้ควบคุมเรือประมงและคนประจำเรือ ดังนั้นข้อตกลง WTO ว่าด้วยการอุดหนุนประมงฉบับนี้ย่อมเกี่ยวข้องกับเรื่องของการแรงงานและผู้ที่ปฏิบัติงานในเรือประมงและผู้ปฏิบัติงานในกิจกรรมการทำประมงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นการย้ำให้เห็นถึงการสร้างบรรทัดฐานหรือ norm ในปัจจุบันของการค้าระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับมิติด้านสังคมโดยเฉพาะเรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิแรงงาน

การให้ความสำคัญกับประเด็นด้านแรงงานภายใต้ข้อตกลงของ WTO ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในกรณีที่สหรัฐอเมริกาโดยสำนักงานผู้แทนการค้า (The Office of US Trade Representative: USTR) เรียกร้องให้ประเทศสมาชิก WTO ให้ความสำคัญกับเรื่องใช้แรงงานบังคับโดยให้ยกเลิกการอุดหนุนการประมงกับเรือประมงผู้ดำเนินกิจกรรมทางประมงที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือ IUU โดยสหรัฐอเมริกาเสนอร่างเอกสารที่เสนอให้ผนวกเรื่องการจ้างงานบังคับในเรือประมงในขั้นตอนร่างข้อตกลง WTO ว่าด้วยการอุดหนุนประมงเข้าไปในร่างเอกสารหมายเลข TN/RL/W/276⁸ ในกรอบการประชุมของคณะทำงานด้านการเจรจาด้านกฎระเบียบ (Negotiating Group on Rules: NGR) ของ WTO โดยเสนอแนวทาง 3 ประเด็น ประกอบด้วย

- 1) กำหนดหลักเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพในการอุดหนุนเรือประมงหรือกิจกรรมทางประมงที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานบังคับ
- 2) ให้ประเทศสมาชิก WTO ตระหนักว่าการใช้แรงงานบังคับในเรือประมงเป็นวาระระหว่างประเทศ และต้องใช้ความร่วมมือในการจัดการใช้แรงงานบังคับ
- 3) ความโปร่งใสในการตรวจสอบและรายงานเรื่องการอุดหนุนเรือประมงหรือกิจกรรมทางประมงที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานบังคับ

อย่างไรก็ตาม ร่างข้อเสนอดังกล่าวของสหรัฐอเมริกาเป็นประเด็นอภิปรายระหว่างประเทศสมาชิก โดยมีประเทศสมาชิกจำนวนหนึ่งสนับสนุนร่างข้อเสนอของสหรัฐอเมริกาซึ่งให้เหตุผลว่าข้อตกลง WTO ว่าด้วยการอุดหนุนประมง จะเป็นเครื่องมืออีกประเภทหนึ่งที่ช่วยจัดการใช้แรงงานบังคับในเรือประมงหรือกิจกรรมทางประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) แต่ทั้งนี้ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าในประเด็นด้านแรงงานโดยเฉพาะเรื่องแรงงานบังคับปรากฏอยู่ในมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศ หรือกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศอยู่แล้ว ซึ่งท้ายที่สุดร่างข้อเสนอของสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้รับการพิจารณาให้ผนวกในร่างสุดท้ายของข้อตกลง หรือ final draft ของ WTO ว่าด้วยการอุดหนุนประมง จนถึงขั้นการให้การรับรองข้อตกลงของที่ประชุมใหญ่รัฐมนตรีว่าการการค้าโลก สมัยที่ 12 (12th Ministerial Conference: MC12) อย่างไรก็ตาม WTO Agreement ดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้จนกว่าจะมีประเทศสมาชิกจำนวน 2 ใน 3 ยอมรับ (acceptance) และเข้าเป็นภาคี โดยสถานะปัจจุบัน (ณ เมษายน 2566) มีประเทศสมาชิกเข้าเป็นภาคีจำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ (20 มกราคม 2566) สิงคโปร์ (10 กุมภาพันธ์ 2566) เซเชลล์ (10 มีนาคม 2566)

บทส่งท้าย

จากข้อมูลการนำเสนอรายงานฉบับที่ผ่านมาในไตรมาส 4/2565 และในฉบับนี้เห็นได้ว่ากระแสเศรษฐกิจและการค้าโลกยุคปัจจุบันมีความเชื่อมโยงในประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ซึ่งกรณีศึกษาที่คณะผู้จัดทำได้นำเสนอทั้งในเรื่องการใช้แรงงานบังคับ

⁸ ภาคผนวก

การค้านุญชีในบริบทที่เกี่ยวข้องกับ IUU ของสหภาพยุโรป และ IUU ในบริบทของ WTO Agreement ว่าด้วยการอุดหนุนประมง แม้ว่าเนื้อหาด้านแรงงานจะไม่ได้ปรากฏถ้อยคำที่ชัดเจนในบทบัญญัติที่ส่งผลกระทบต่อ การเป็นประเทศคู่ความร่วมมือหรือการเข้าเป็นภาคีของประเทศไทย แต่เรื่องของแรงงานโดยเฉพาะแรงงานบังคับ มักถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าในเวทีเจรจาต่าง ๆ ตามที่ประเทศไทยเคยได้รับ ประสพการณ์จากการได้รับใบเหลืองจากสหภาพยุโรปมาแล้ว

ในกรณีของ WTO Agreement ว่าด้วยการอุดหนุนประมงจะเห็นว่าเรื่องของแรงงานถูกระบุ โดยทางอ้อมอยู่ในบทบัญญัติของข้อตกลง ได้แก่ “บุคลากรสำหรับทำการประมง ผู้ประกอบการ เจ้าของเรือ ผู้ดูแลหรือควบคุมเรือประมง” ซึ่งย่อมหมายความรวมถึงแรงงานทุกประเภทที่อยู่ในเรือประมงและทำกิจกรรม ประมง ดังนั้นในมุมมองของคณะผู้จัดทำ WTO Agreement ว่าด้วยการอุดหนุนประมงฉบับนี้ เป็นข้อตกลง ที่มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งการค้า แรงงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ด้วยกัน แม้ว่าในขณะนี้ WTO Agreement ดังกล่าวจะยังไม่มีผลบังคับใช้ เนื่องจากประเทศสมาชิกที่เข้าเป็นภาคียังมีจำนวนไม่ถึง ตามข้อกำหนด อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยควรมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อรองรับกับสถานการณ์ การแข่งขันด้านการค้าในระดับพหุภาคีภายใต้ข้อตกลง WTO ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอุดหนุนประมง สำหรับเรือประมงหรือกิจกรรมทางประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) โดยบทวิเคราะห์ ฉบับที่ผ่านมามีคณะผู้จัดทำเห็นว่าหลังจากประเทศไทยสามารถปลดสถานะใบเหลืองจากสหภาพยุโรปและแก้ไขปัญหา IUU Fishing ได้ในระดับหนึ่ง แต่ปัจจุบันยังเกิดช่องว่างการดำเนินงานและประสานงานระหว่างหน่วยงานไม่ว่า จะเป็นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมประมง กระทรวงแรงงาน และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือการขาดหน่วยงานที่มีอำนาจบังคับบัญชาแบบเบ็ดเสร็จ รวมไปถึงการลดทอนการจัดสรร ทรัพยากรทั้งงบประมาณ และบุคลากร ส่งผลให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหา IUU โดยเฉพาะ การแก้ไขการบังคับใช้แรงงานในภาคการประมงอาจลดลง

และเพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติ กระทรวงแรงงานอาจริเริ่มด้วยการใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ในงานประมง พ.ศ. 2562 และภารกิจที่ต้องจัดทำรายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ค.ศ. 2007 ที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2562 และอนุสัญญาฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นกรอบการดำเนินความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งอาจเป็นความร่วมมือในระดับ คณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญา เป็นต้น ดังนั้นเพื่อเป็นการดำเนินงานในเชิงรุกสำหรับการเตรียมความพร้อมเข้าเป็นภาคี WTO Agreement โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการใช้แรงงานบังคับและการค้านุญชี ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับ IUU บทความนี้จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะการกำหนดนโยบายระดับหน่วยงานปฏิบัติ

1. กระทรวงแรงงานโดยสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานควรมอบหมายให้สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศและศูนย์บัญชาการป้องกันการค้ามนุษย์ ทบทวนสถานการณ์การป้องกันการใช้แรงงาน บังคับและสถานการณ์การค้ามนุษย์ และติดตามสถานการณ์ความคืบหน้าบริบทของการค้าเสรีระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่มีการผนวกข้อบัญญัติประเด็นด้านแรงงานเพื่อให้เกิดการดำเนินงานในเชิงรุก

2. กระทรวงแรงงานควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในสังกัดและนอกสังกัด เช่น กรม สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมประมง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จัดทำแผนปฏิบัติการเป็นการเฉพาะหรือประยุกต์ใช้แผนปฏิบัติการที่มีอยู่ด้านการป้องกันการบังคับใช้แรงงาน บังคับและการค้านุญชีด้านแรงงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานหรือข้อกำหนดในบทบัญญัติของข้อตกลงการค้า เสรีรวมไปถึงข้อตกลงระดับพหุภาคีของ WTO ที่เกี่ยวข้อง

3. กระทรวงแรงงานควรจัดการหารืออย่างต่อเนื่องร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในสังกัด และนอกสังกัด เช่น กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมประมง กระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลปัจจุบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน เพื่อประโยชน์สำหรับการกำหนดท่าทีของประเทศในการเจรจาและการเข้าเป็นภาคีของข้อตกลงการค้าเสรีในระดับต่าง ๆ และให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะการกำหนดนโยบายระดับชาติ

1. รัฐบาลควรพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นรูปแบบที่เป็นสายงานบังคับบัญชาแบบเบ็ดเสร็จ (single command) ที่มีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมายหรือ ศปมพ. ที่สามารถควบคุม สั่งการ กำกับดูแล และประสานการปฏิบัติการของทุกหน่วยงานได้
2. รัฐบาลควรรวบรวมฐานข้อมูลที่แสดงสถิติเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ แรงงานบังคับ เรือประมงที่ถูกดำเนินคดี และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้เป็นระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับการมีระบบฐานข้อมูลที่มีมาตรฐานเดียวกันและให้ทุกหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้

เอกสารอ้างอิง

จรรยา จิราภิลาธนากิจ. 2561. **การเจรจาจัดทำกฎระเบียบการอุดหนุนประมง (Fisheries Subsidies)**

ภายใต้ข้อตกลงการค้าโลก. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566, จาก

<https://www.fisheries.go.th/strategy-tradestat/images/PDF/aticle/other/2561/0761.pdf>.

European Parliament. 2565. **WTO agreement on fisheries subsidies.** สืบค้นเมื่อวันที่ 20

กุมภาพันธ์ 2566, จาก [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698842/EPRS_BRI(2021)698842_EN.pdf)

[2021/698842/EPRS_BRI\(2021\)698842_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698842/EPRS_BRI(2021)698842_EN.pdf)

International Institute for Sustainable Development. 2563. **Reflections on the WTO**

Negotiations on Prohibiting IUU Fishing Subsidies. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566,

จาก www.iisd.org/system/files/publications/wto-negotiations-prohibiting-fishing-subsidies.pdf.

International Institute for Sustainable Development. 2566. **The WTO Agreement on**

Fisheries Subsidies. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566, จาก [https://www.iisd.org/](https://www.iisd.org/system/files/2023-03/wto-agreement-fisheries-subsidies-readers-guide.pdf)

[system/files/2023-03/wto-agreement-fisheries-subsidies-readers-guide.pdf](https://www.iisd.org/system/files/2023-03/wto-agreement-fisheries-subsidies-readers-guide.pdf).

Linda A. Chaves and Silver Spring. 2543. **Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: WTO**

– Consistent Trade Related Measures to Address IUU Fishing. สืบค้นเมื่อวันที่ 20

กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.fao.org/3/y3274e/y3274e0i.htm>

Smriti bahety and Julian Mukiibi. 2560. **WTO Fisheries Subsidies Negotiations; Main Issues**

and Interests of Least Developed Countries. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก

[https://unctad.org/system/files/non-official-document/ditc-ted-21032017-](https://unctad.org/system/files/non-official-document/ditc-ted-21032017-OceansForum-CUTS.pdf)
[OceansForum-CUTS.pdf](https://unctad.org/system/files/non-official-document/ditc-ted-21032017-OceansForum-CUTS.pdf).

The Conversation. 2558. **The race to fish: how fishing subsidies are emptying our oceans.**

สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://theconversation.com/the-race-to-fish-how-fishing-subsidies-are-emptying-our-oceans-48227>.

World Trade Organization. 2565. **Implementing The WTO Agreement on Fisheries**

Subsidies. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก

https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/implementfishagreement22_e.pdf.

ภาคผนวก

27 May 2021

(21-4411)

Page: 1/3

Negotiating Group on Rules

Original: English

THE USE OF FORCED LABOR ON FISHING VESSELS

SUBMISSION OF THE UNITED STATES

The following communication, dated and received on 26 May 2021, is being circulated at the request of the delegation of the United States.

The use of forced labor on fishing vessels has been widely documented in recent years, particularly with respect to distant-water fishing vessels, which tend to be subsidized. This is a problem Members have recognized in other international fora, but the Negotiating Group on Rules (RNG) has yet to address it explicitly. This proposal outlines an approach that works within the framework of the current draft consolidated Chair text (TN/RL/W/276) to ensure an agreement on effective disciplines on harmful fisheries subsidies can contribute to Members' efforts to highlight and address the use of forced labor on fishing vessels. This approach consists of (1) the inclusion of effective disciplines on harmful subsidies to fishing activities that may be associated with the use of forced labor; (2) the explicit recognition of the problem and the need to eliminate it; and (3) transparency with respect to vessels or operators engaged in the use of forced labor.

1. Effective Disciplines on Subsidies to Fishing Activities Associated with the Use of Forced Labor

Members are currently negotiating disciplines on harmful fisheries subsidies, including with respect to illegal, unreported, and unregulated (IUU) fishing, certain distant water fishing, and fishing by vessels not flying the subsidizing Member's flag. The use of forced labor has often been associated with these types of fishing. Disciplines to prohibit these harmful subsidies can therefore contribute to Members' efforts to address the use of forced labor on fishing vessels, provided they are effective and not subject to unnecessary carveouts or exemptions. These disciplines should therefore be included in any outcome.

Article 3 of the draft consolidated Chair text contains a prohibition on subsidies to a vessel or operator engaged in IUU fishing. To be most effective, the scope of the prohibition should extend to fishing related activity in support of IUU fishing. Certain fishing activities that may support IUU fishing, such as transshipping, may also be associated with the use of forced labor. For example, support that enables a vessel to offload fish and receive fuel and supplies at sea, without returning to port for long periods of time, may also allow vessels using forced labor to evade detection. Therefore, for greater certainty, the following text is proposed for inclusion in Article 3.1:

3.1 No Member shall grant or maintain any subsidy to a vessel ~~for~~
operator⁴ engaged in illegal, unreported and unregulated (IUU)
fishing or fishing related activities in support of such fishing.

We note that, should this text be included in Article 3.1, corresponding adjustments to related provisions in Article 3 will be necessary.

Article 5.2(a) of the draft consolidated Chair text prohibits fisheries subsidies that are contingent upon fishing or fishing related activities at sea in areas beyond a subsidizing Member's jurisdiction.¹ These types of subsidies pose unique problems for the sustainability of fish stocks. Members have recognized, for example, that some flag States may have difficulty monitoring vessels' activities far from home, and some coastal States may lack capacity to monitor and enforce rules on foreign vessels fishing in their waters, especially when such vessels are numerous or not well-regulated by their flag State. The inability of Members to effectively monitor distant water fishing vessels may also facilitate the use of forced labor. Given that the use of forced labor has been widely documented with respect to vessels engaged in distant water fishing, the inclusion of this discipline in any outcome will contribute to Members' efforts to address this problem.

Article 5.4 of the draft consolidated Chair text prohibits subsidies to vessels not flying the flag of the subsidizing Member. This discipline is based on the proposal in TN/RL/GEN/201/Rev.1, which outlines the rationale for this prohibition. The practices described in TN/RL/GEN/201/Rev.1 may also enable fishing vessels engaged in the use of forced labor to avoid detection, and therefore an effective discipline on subsidies to vessels not flying the flag of the subsidizing Member can contribute to Members' efforts to address this problem.

2. Recognition of Forced Labor on Fishing Vessels and the Need to Eliminate It

The international community has recognized the problem of the use of forced labor on fishing vessels, and it is time for Members acting within the WTO to do the same. There is value in raising awareness of this issue and in signaling our collective resolve to address it.

The following text is proposed for inclusion in any preamble to the agreement:

Recognizing that effective disciplines on and greater transparency of fisheries subsidies can contribute to Members' efforts to prevent and halt the use of forced labor on fishing vessels;

The following text is proposed for inclusion as a chapeau to Article 3 concerning IUU fishing:

Members recognize that the use of forced labor on fishing vessels is often associated with IUU fishing, and therefore that effective disciplines on subsidies to vessels and operators engaged in IUU fishing or fishing related activities in support of such fishing can contribute to Members' efforts to eradicate forced labor on fishing vessels.

3. Transparency with Respect to Vessels or Operators Engaged in the Use of Forced Labor

The draft consolidated Chair text provides in Article 8.2(a) for the notification of any list of vessels and operators a Member has determined as having been engaged in IUU fishing. This notification allows each Member to ensure that it does not provide fisheries subsidies to any such vessels or operators. The notification of vessels or operators engaged in fishing or fishing-related activities for which a Member has information that reasonably indicates the use of forced labor may similarly provide Members with critical information concerning the recipients of its fisheries subsidies. This information will help other Members evaluate the effects of the disciplines on harmful fisheries subsidies and how they can make a meaningful contribution to addressing this problem.

The following text is therefore proposed for inclusion as Article 8.2(b):

8.2. Each Member shall notify the [Committee] in writing on an annual basis of:

(a) any list of vessels and operators that it has determined as having been engaged in IUU fishing; ~~and~~

¹ Article 5.2(a) and footnote 11 of the draft consolidated Chair text (TN/RL/W/276) are based on the proposal contained in RD/TN/RL/91/Rev.1.

(b) any vessels and operators for which the Member has information that reasonably indicates the use of forced labor, along with relevant information to the extent possible; and

~~(b)~~(c) a list of any fisheries access agreements in force with another government or governmental authority, and such notification shall consist of the titles of the agreements and a list of their parties.
